

Produktspesifikasjon

Sentrumssoner

1	Innledning, historikk og endringslogg	3
1.1	Innledning	3
1.2	Historikk	3
1.3	Endringslogg	3
2	Definisjoner og forkortelser	4
2.1	Definisjoner	4
2.1.1	Definisjon av sentrumssoner:	4
2.1.2	Næringene definert til å ha sentrumsfunksjoner (SN2007):	4
2.2	Forkortelser	7
3	Generelt om spesifikasjonen	8
3.1	Unik identifisering	8
3.1.1	Kortnavn	8
3.1.2	Fullstendig navn	8
3.1.3	Versjon	8
3.2	Referansedato	8
3.3	Ansvarlig organisasjon	8
3.4	Språk	8
3.5	Hovedtema	8
3.6	Temakategori	8
3.7	Sammendrag	8
3.8	Formål	9
3.9	Representasjonsform	10
3.10	Datasettoppløsning	10
3.11	Utstrekningsinformasjon	10
3.12	Supplerende beskrivelse	10
4	Spesifikasjonsomfang	11
4.1	Spesifikasjonsomfang for hele spesifikasjonen	11
4.1.1	Identifikasjon	11
4.1.2	Nivå	11
4.1.3	Navn	11
4.1.4	Beskrivelse	11
4.1.5	Utstrekningsinformasjon	11
5	Innhold og struktur	9
5.1	Vektorbaserte data - applikasjonsskjema	9
5.1.1	Omfang	9
5.1.2	UML applikasjonsskjema	9
5.2	Rasterbaserte data	19
6	Referansesystem	25
6.1	Romlig referansesystem	25
6.1.1	Omfang	25
6.1.2	Navn på kilden til referansesystemet:	25
6.1.3	Ansvarlig organisasjon for referansesystemet:	25
6.1.4	Link til mer info om referansesystemet:	25
6.1.5	Koderom:	25
6.1.6	Identifikasjonskode:	25
6.1.7	Kodeversjon	25
6.2	Temporalt referansesystem	25
6.2.1	Navn på temporalt referansesystem	25
6.2.2	Omfang	25
7	Kvalitet	26
7.1	Omfang	26
7.1.1	Fullstendighet	26
7.1.2	Stedsfestingsnøyaktighet	26
7.1.3	Egenskapsnøyaktighet	26
7.1.4	Tidfestingsnøyaktighet	26

7.1.5	Logisk konsistens	26
8	Datafangst	27
8.1	Datagrunnlag	27
8.1.1	Matrikkelen	27
8.1.2	SSB-Matrikkelen	27
8.1.3	Virksomhets- og foretaksregisteret (VoF)	27
8.1.4	FKB-Bygning	27
8.1.5	SsbArealbruk	28
8.2	Metode	29
8.2.1	Skritt for skritt - beregning	29
9	Datavedlikehold	35
9.1	Vedlikeholdsinformasjon	35
9.1.1	Omfang	35
9.1.2	Vedlikeholdsfrekvens	35
9.1.3	Vedlikeholdsbeskrivelse	35
10	Presentasjon	36
10.1	Referanse til presentasjonskatalog	36
10.2	Omfang	36
11	Leveranse	37
11.1	Leveransemetode SOSI	37
11.1.1	Omfang	37
11.1.2	Leveranseformat	37
11.1.3	Leveransemedium	37
11.2	Leveransemetode GML	37
11.2.1	Omfang	37
11.2.2	Leveranseformat	37
11.2.3	Leveransemedium	37
11.3	Leveransemetode SHP	38
11.3.1	Omfang	38
11.3.2	Leveranseformat	38
11.3.3	Leveransemedium	38
12	Tilleggsinformasjon	39
13	Metadata	40
13.1	Metadataspesifikasjon	40
13.2	Omfang	40
Vedlegg A - SOSI-format-realiserings		41
Vedlegg B - GML-realiserings		43
Vedlegg C - Annen nyttig informasjon til brukere		44

1 Innledning, historikk og endringslogg

1.1 Innledning

Spesifikasjonen beskriver datasettet **Sentrumssoner**

Bakgrunnen for datasettet er behovet for en objektiv definisjon av sentrumsbegrepet, hvor sentrumssonene lar seg sammenligne og følge over tid. En automatisk GIS-og registerbasert metode for avgrensning av «sentrumssoner» kan gi et standardisert sammenligningsgrunnlag, samtidig som regionale og lokale planmyndigheter får tilgang til et statistisk analysegrunnlag.

Formålet er en objektiv metode for å kunne følge endringer i sentrumssoners utbredelse og arealbruk. I tillegg kan demografisk og økonomisk statistikk knyttes til hver enhet, som inngår i SSBs statistikker. Sentrumssonene er modellert for statistikkformål, uten lokale tilpasninger. Utbredelsen av de enkelte sentrumssoner vil kunne avvike fra hvordan et sentrum vurderes lokalt.

SSB definerer sentrumssoner slik:

1. En sentrumssone er et område satt sammen av en eller flere sentrumskjerner.
2. En sentrumskjerne er et område med mer enn tre ulike hovednæringsgrupper med sentrumsfunksjoner (Se kapittel 2.1.2 for en fullstendig oversikt over disse). I tillegg til detaljvarehandel, må offentlig administrasjon eller helse- og sosialtjenester eller kulturell virksomhet, underholdning eller annen tjenesteyting være representert. Avstanden mellom virksomhetene skal ikke være mer enn 50 meter. Det må være minst 50 ansatte.

For mer informasjon: <http://www.ssb.no/arealsentrum>

Dataene egner seg til framstilling av temakart, oversiktskart og til geografiske analyser. I tillegg til grunnlag for statistikk er avgrensningene egnet til overordnet planlegging.

1.2 Historikk

Dette er første versjon av produktspesifikasjonen.

Automatisk avgrensning og arealberegning av sentrumssoner har blitt gjort siden år 2000, av SSB. I 2016 er deler av datagrunnlaget endret, hvor blant annet SSBs arealbrukskart nå blir brukt i beregningene. Dette har bidratt til økt kvalitet, men også brudd i statistikkens tidsserie.

Produktspesifikasjonen er for gjeldende metode, for datasett produsert fra og med år 2016.

1.3 Endringslogg

12.06.2018	Svein Reid	Første versjon
------------	------------	----------------

2 Definisjoner og forkortelser

2.1 Definisjoner

2.1.1 Definisjon av sentrumssoner:

SSB definerer sentrumssoner slik:

1. En sentrumssone er et område satt sammen av en eller flere sentrumskjerner.
2. En sentrumskjerne er et område med mer enn tre ulike hovednæringsgrupper med sentrumsfunksjoner (Se kapittel 2.1.2 for en fullstendig oversikt over disse). I tillegg til detaljvarehandel, må offentlig administrasjon eller helse- og sosialtjenester eller kulturell virksomhet, underholdning eller annen tjenesteyting være representert. Avstanden mellom virksomhetene skal ikke være mer enn 50 meter. Det må være minst 50 ansatte.

2.1.2 Næringene definert til å ha sentrumsfunksjoner (SN2007):

Basert på Standard for næringsgruppering (SN2007),
https://www.ssb.no/a/publikasjoner/pdf/nos_d383/nos_d383.pdf

F Bygge og anleggsvirksomhet

41.1 Utvikling av byggeprosjekter

G Varehandel

47.1 Butikkhandel med bredt vareutvalg

47.2 Butikkhandel med nærings- og nytelsesmidler i spesialforretninger

47.4 Butikkhandel med IKT-utstyr i spesialforretninger

47.5 Butikkhandel med andre husholdningsvarer i spesialforretninger

47.6 Butikkhandel med bøker, musikkartikler og andre fritidsartikler i spesialforretning

47.7 Annen butikk i spesialforretninger

47.8 Torghandel

H Transport og lagring

49.1 Passasjertransport med jernbane

49.3 Annen landtransport med passasjerer

52.212 Drift av parkeringsplasser og parkeringshus

52.214 Drift av taxisentraler og annen formidling av persontransport

52.219 Tjenester tilknyttet landtransport ellers

I Overnattings- og serveringsvirksomhet

55.1 Hotellvirksomhet

56 Serveringsvirksomhet

J Informasjon og kommunikasjon

58.1 Utgivelse av bøker, tidsskrifter og annen forlagsvirksomhet

58.2 Utgivelse av programvare

59.1 Virksomhet innen film, video og fjernsynsprogrammer

59.2 Produksjon og utgivelse av musikk- og lydopptak

62 Tjenester tilknyttet informasjonsteknologi

63 Informasjonstjenester

K Finansierings- og forsikringsvirksomhet

64 Finansieringsvirksomhet

65 Forsikringsvirksomhet og pensjonskasser, unntatt trygdeordninger underlagt offentlig forvaltning

66 Tjenester tilknyttet finansierings- og forsikringsvirksomhet

L Omsetning og drift av fast eiendom

68 Omsetning og drift av fast eiendom

M Faglig, vitenskapelig og teknisk tjenesteyting

69 Juridisk og regnskapsmessig tjenesteyting

70 Hovedkontortjenester, administrativ rådgiving

71 Arkitektvirksomhet og teknisk konsulentvirksomhet, og teknisk prøving og analyse

72 Forskning og utviklingsarbeid

73 Annonse- og reklamevirksomhet og markedsundersøkelser

74 Annen faglig, vitenskapelig og teknisk virksomhet

N Forretningsmessig tjenesteyting

77 Utleie- og leasingvirksomhet, unntatt

77.12 Utleie og leasing av lastebiler

77.31 Utleie og leasing av landbruksmaskiner og utstyr

77.32 Utleie og leasing av bygge- og anleggsmaskiner og utstyr

77.34 Utleie og leasing av sjøtransportmateriell

77.35 Utleie og leasing av lufttransportmateriell

78 Arbeidskrafttjenester

79 Reisebyrå og reisearrangørvirksomhet og tilknyttede tjenester

80 Vaktteneste og etterforskning

81.1 Kombinerte tjenester tilknyttet eiendomsdrift

81.2 Rengjøringsvirksomhet

82 Annen forretningsmessig tjenesteyting

O Offentlig administrasjon og forsvar, og trygdeordninger underlagt offentlig forvaltning

84 Offentlig administrasjon og forsvar, og trygdeordninger underlagt offentlig forvaltning, unntatt

84.22 Forsvar

P Undervisning

85.609 Andre tjenester tilknyttet undervisning

Q Helse- og sosialtjenester

86.2 Lege- og tannlegetjenester

86.902 Fysioterapitjenester

86.904 Annen forebyggende helsetjeneste

86.909 Andre helsetjenester

88.999 Andre sosialtjenester uten botilbud

R Kulturell virksomhet, underholdning og fritidsaktiviteter

90.011 Utøvende kunstnere og underholdningsvirksomhet innen musikk

90.012 Utøvende kunstnere og underholdningsvirksomhet innen scenekunst

90.019 Utøvende kunstnere og underholdningsvirksomhet ikke nevnt annet sted

90.020 Tjenester tilknyttet underholdningsvirksomhet

90.040 Drift av lokaler tilknyttet kunstnerisk virksomhet

91 Drift av biblioteker, arkiver, museer og annen kulturvirksomhet

93.210 Drift av fornøyelses- og temaparker

S Annen tjenesteyting

94 Aktiviteter i medlemsorganisasjoner

95.110 Reparasjon av datamaskiner og tilleggsutstyr

95.120 Reparasjon av kommunikasjonsutstyr

95.210 Reparasjon av elektronikk til husholdningsbruk

95.220 Reparasjon av husholdningsvarer og hageredskaper

95.230 Reparasjon av skotøy og lærvarer

95.250 Reparasjon av ur, gull- og sølvvarer

95.290 Reparasjon av andre husholdningsvarer og varer til personlig bruk

96.010 Vaskeri- og renserivirksomhet

96.020 Frisering og annen skjønnhetspleie

96.090 Personlig tjenesteyting ikke nevnt annet sted

2.2 Forkortelser

SSB- Statistisk sentralbyrå

GIS- Geografisk informasjonssystem

3 Generelt om spesifikasjonen

3.1 Unik identifisering

3.1.1 Kortnavn

Sentrumssone

3.1.2 Fullstendig navn

Sentrumssone

3.1.3 Versjon

20171101

3.2 Referansedato

2017-11-01

3.3 Ansvarlig organisasjon

Statistisk sentralbyrå

Tlf: 62 88 50 00

E-post: ssb@ssb.no

www.ssb.no

3.4 Språk

Norsk

3.5 Hovedtema

Befolkning

3.6 Temakategori

Følgende temakategorier er listet:

- samfunnKultur

3.7 Sammendrag

Formål med datasettet Sentrumssoner er å være en nasjonal objektiv definisjon av et sentrumsbegrep, som lar seg følge over tid. En automatisk GIS- og registerbasert metode kan sikre styresmaktene et standardisert sammenligningsgrunnlag, samtidig som regionale og lokale planstyresmakter får tilgang til eit statistisk analysegrunnlag å kunne følge endringer i sentrumssoners utbredelse og arealbruk.

SSB knytter også en del demografisk og økonomisk statistikk til hver enhet, som primært er tilgjengelig gjennom SSBs statistikker. Egenskapen «Hovedsentrumssone» er en forenklet versjon av denne statistikken, og angir om sentrumssonen er den arealmessig største i sin kommune (H-Hoved), eller ikke (A-Annet).

Det henvises til <http://www.ssb.no/arealsentrum> for SSBs statistikker på sentrumssoner, samt for SSBs informasjon om sentrumssoner.

Sentrumssonene er modellert for statistikkformål, uten lokale tilpasninger. Utbredelsen av de enkelte sentrumssoner vil kunne avvike fra hvordan et sentrum vurderes lokalt.

I datasettet er de viktigste egenskaper for hver sentrumssone de følgende:

- Areal i kvadratmeter
- Kommune
- Tettsted
- Hvorvidt sentrumssonen er den største i kommunen: **H**, eller ikke - **A**

Datakildene for produksjonen av sentrumssoner er Matrikkelen, [Virksomhets- og foretaksregisteret \(VoF\)](#), Skattedirektoratets oppgaveregister og data over bygninger fra [felles kartdatabase \(FKB\)](#). Det blir også brukt data fra [arealbrukskartet](#) som SSB setter sammen.

SSB definerer sentrumssoner slik:

1. En sentrumssone er et område satt sammen av en eller flere sentrumskjerner.
2. En sentrumskjerne er et område med mer enn tre ulike hovednæringsgrupper med sentrumsfunksjoner (Se kapittel 2.1.2 for en fullstendig oversikt over disse). I tillegg til detaljvarehandel, må offentlig administrasjon eller helse- og sosialtjenester eller kulturell virksomhet, underholdning eller annen tjenesteyting være representert. Avstanden mellom virksomhetene skal ikke være mer enn 50 meter. Det må være minst 50 ansatte.

Det henvises til kapittel 8.2 for en gjennomgang av produksjonsprosess

3.8 Formål

Formålet med datasettet sentrumssoner er å følge endringer i sentrumssoners utbredelse og arealbruk. I tillegg kan demografisk og økonomisk statistikk knyttes til hver enhet, som inngår i SSBs statistikker. Sentrumssonene er modellert for statistikkformål, og må ikke forveksles med begrepet sentrum brukt i andre sammenhenger.

Bakgrunnen for datasettet er i hovedsak "Rikspolitisk bestemmelse om midlertidig etableringsstopp for kjøpesentre utenfor sentrale deler av byer og tettsteder" som ble vedtatt ved kongelig resolusjon 8. januar 1999. "Kjøpesenterstoppen" førte med seg behov for en operativ definisjon av sentrumsbegrepet, for å sikre en ensarta praktisering. En automatisk og registerbasert metode kan sikre styresmaktene et standardisert sammenligningsgrunnlag, samtidig som regionale og lokale planstyresmakter får tilgang til et statistisk analysegrunnlag.

Dataene egner seg til framstilling av temakart, oversiktskart og til geografiske analyser. I tillegg til grunnlag for statistikk er avgrensningene egnet til overordnet planlegging.

3.9 Representasjonsform

Vektor.

3.10 Datasettoppløsning

Målestokktall

20 000 – 100 000

Distanse

Data ikke angitt

3.11 Utstrekningsinformasjon

Utstrekningbeskrivelse

Norges hovedland

Geografisk område

Nord: 72

Sør: 58

Øst: 33

Vest: 3

Vertikal utbredelse

Min.verdi: 0

Maks.verdi: 2469

Innhold gyldighetsperiode

Data ikke angitt

3.12 Supplerende beskrivelse

Data ikke angitt

4 Spesifikasjonsomfang

4.1 Spesifikasjonsomfang for hele spesifikasjonen

4.1.1 Identifikasjon

Hele datasettet.

4.1.2 Nivå

Datasett.

4.1.3 Navn

Alt innhold i produktet.

4.1.4 Beskrivelse

Data ikke angitt.

4.1.5 Utstrekningsinformasjon

Utstrekning beskrivelse

Ikke angitt.

5 Innhold og struktur

5.1 Vektorbaserte data - applikasjonsskjema

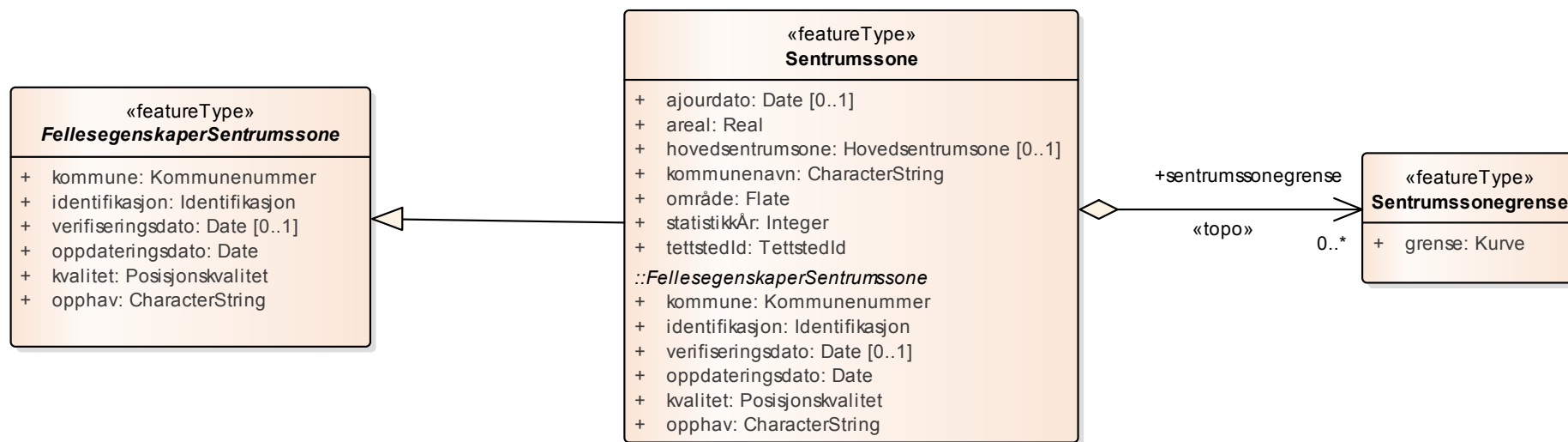
5.1.1 Omfang

Gjelder hele spesifikasjonen

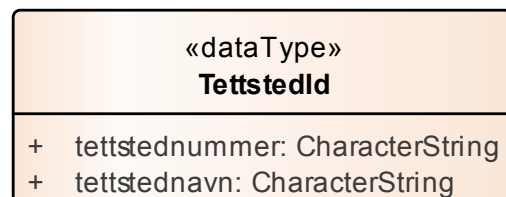
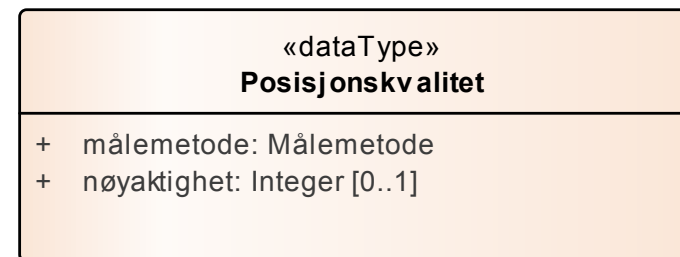
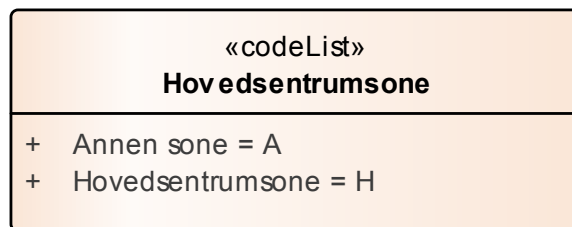
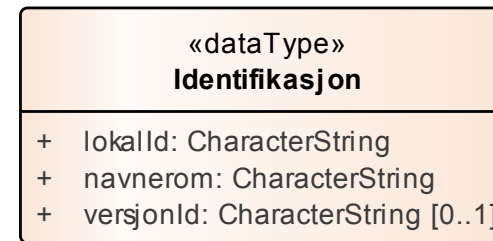
5.1.2 UML applikasjonsskjema

Sentrumssone

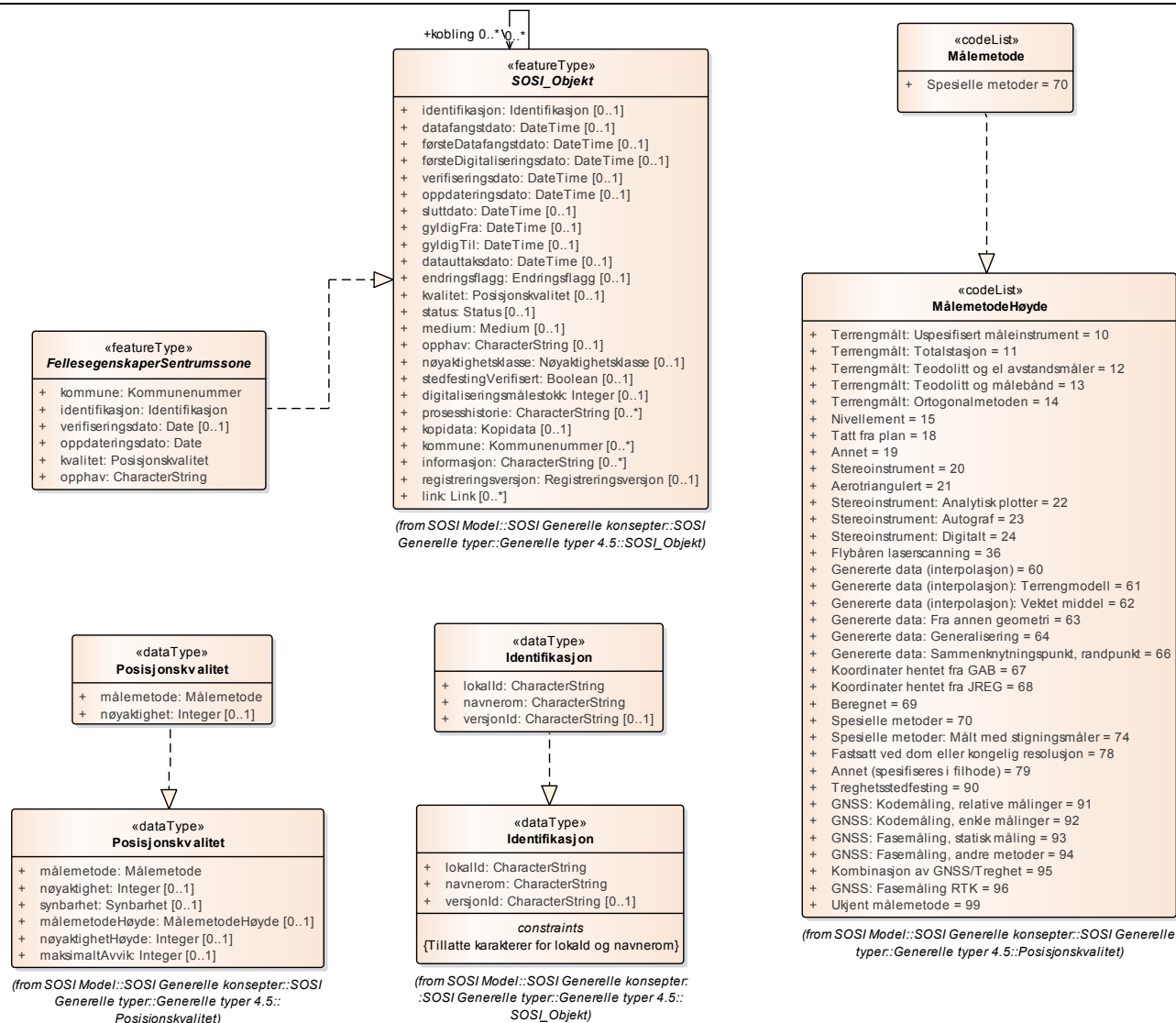
Applikasjonsskjema for Tettsteder og Sentrumssoner

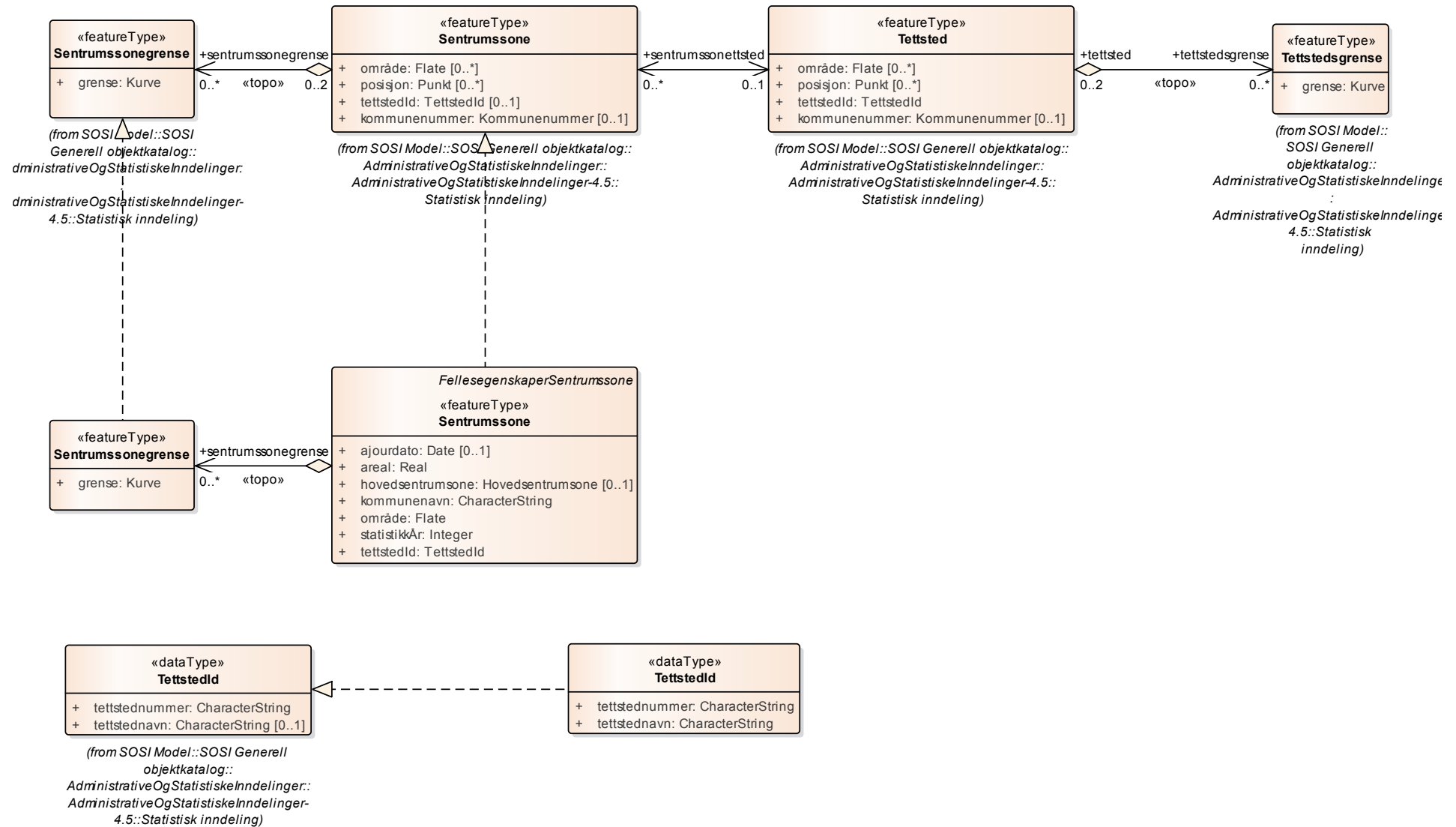
Figur 1 Hovedskjema

Figur 2 Kodelister og datatyper

Figur 3 Realiseringer fra del 1

Figur 4 Realiseringer fra SOSI del 2

5.1.2.1 «featureType» FellesegenskaperSentrumssone

Abstrakt objekt som bærer en rekke egenskaper som er fagområde-uavhengige og kan benyttes for alle objekttyper.

Merknad:

Spesielt i produktspesifikasjonsarbeid vil en velge egenskaper og avgrensningslinjer fra denne klassen.

Attributter

Navn	Definisjon/Forklaring	Multipl	Kode	Type
Kommune	nummerering av kommuner i henhold til SSB sin offisielle liste Merknad: Det presiseres at kommune alltid skal ha 4 siffer, dvs. eventuelt med ledende null. Kommune benyttes for kopling mot en rekke andre registre som også benytter 4 siffer.			Kommunennummer
Identifikasjon	unik identifikasjon av et objekt			Identifikasjon
verifiseringsdato	dato når dataene er fastslått å være i samsvar med virkeligheten Merknad: Verifiseringsdato er identisk med ..DATO i tidligere versjoner av SOSI	[0..1]		Date
oppdateringsdato	dato for siste endring på objektdataene Merknad: Oppdateringsdato kan være forskjellig fra Datafangsdato ved at data som er registrert kan bufres en kortere eller lengre periode før disse legges inn i datasystemet (databasen). -Definition- Date and time at which this version of the spatial object was inserted or changed in the spatial data set.			Date
kvalitet	beskrivelse av kvaliteten på stedfestingen			Posisjonskvalitet

	Merknad: Denne er identisk med ..KVALITET i tidligere versjoner av SOSI.			
Opphav	referanse til opphavsmaterialet, kildematerialet, organisasjons/publiseringskilde Merknad: Kan også beskrive navn på person og årsak til oppdatering			CharacterString

Assosiasjoner

Assosiasjon type	Navn	Fra	Til
Realization		FellesegenskaperSentrumssone.	SOSI_Objekt.
Generalization		Sentrumssone.	FellesegenskaperSentrumssone.

5.1.2.2 «featureType» Sentrumssone

område med konsentrasjon av sentrumsfunksjoner som detaljvarehandel, tjenesteyting og offentlig administrasjon

Merknad: En sentrumssone er et område satt sammen av en eller flere sentrumskjerner og en sone på 100 meter rundt. En sentrumskjerne er et område med mer enn tre ulike hovednæringsgrupper med sentrumsfunksjoner. I tillegg til detaljvarehandel, må offentlig administrasjon eller helse- og sosialtjenester eller annen sosial og personlig service være representert. Avstanden mellom bedriftene skal ikke være mer enn 50 meter. Det må være minst 50 ansatte.

Attributter

Navn	Definisjon/Forklaring	Multipl	Kode	Type
Ajourdato	Dato når dataene er ajourført	[0..1]		Date
Areal	Areal i m ²			Real
hovedsentrumssone	Oppgir om sentrumssonen er hovedsentrumssone eller annen sone	[0..1]		Hovedsentrumssone
Kommunenavn	Navn på kommunen som sentrumssonen ligger i			CharacterString
Område	Objektets utstrekning			Flate

statistikkÅr	Angivelse av årstallsversjon for statistikken			Integer
tettstedId	Unik identifikasjon av et tettsted i form av en 4-sifret kode eller et navn			TettstedId

Assosiasjoner

Assosiasjon type	Navn	Fra	Til
Realization		Sentrumssone	Sentrumssone
Generalization		Sentrumssone	FellesegenskaperSentrumssone
Association «topo»		Sentrumssone	0..* Sentrumssonegrense. Rolle: sentrumssonegrense

5.1.2.3 «featureType» Sentrumssonegrense
 avgrensning av en sentrumssone i et tettsted

Attributter

Navn	Definisjon/Forklaring	Multipl	Kode	Type
Grense	Forløp som følger overgang mellom ulike fenomener			Kurve

Assosiasjoner

Assosiasjon type	Navn	Fra	Til
Realization		Sentrumssonegrense	Sentrumssonegrense
Association «topo»		Sentrumssone	0..* Sentrumssonegrense. Rolle: sentrumssonegrense

5.1.2.4 «dataType» Identifikasjon

Unik identifikasjon av et objekt, ivaretatt av den ansvarlige produsent/forvalter, som kan benyttes av eksterne applikasjoner som referanse til objektet.

NOTE1 Denne eksterne objektidentifikasjonen må ikke forveksles med en tematisk objektidentifikasjon, slik som f.eks bygningsnummer.

NOTE 2 Denne unike identifikatoren vil ikke endres i løpet av objektets levetid.

Attributter

Navn	Definisjon/Forklaring	Multipl	Kode	Type
lokalId	Lokal identifikator, tildelt av dataleverandør/dataforvalter. Den lokale identifikatoren er unik innenfor navnerommet, ingen andre objekter har samme identifikator. NOTE: Det er data leverandørens ansvar å sørge for at denne lokale identifikatoren er unik innenfor navnerommet.			CharacterString
Navnerom	Navnerom som unikt identifiserer datakilden til objektet, starter med to bokstavs kode jfr ISO 3166. Benytter understreking ("_") dersom data produsenten ikke er assosiert med bare et land. NOTE 1 : Verdien for navnerom vil eies av den dataprodusent som har ansvar for de unike identifikatorene og vil registreres i "INSPIRE external Object Identifier Namespaces Register" Eksempel: NO for Norge.			CharacterString
versjonId	Identifikasjon av en spesiell versjon av et geografisk objekt (instans), maksimum lengde på 25 karakterers. Dersom spesifikasjonen av et geografisk objekt med en identifikasjon inkluderer livsløpssyklusinformasjon, benyttes denne versjonId for å skille mellom ulike versjoner av samme objekt. versjonId er en unik identifikasjon av versjonen. NOTE Maksimum lengde er valgt for å tillate tidsregistrering i henhold til ISO 8601, slik som "2007-02-12T12:12:12+05:30" som versjonId.	[0..1]		CharacterString

Assosiasjoner

Assosiasjon type	Navn	Fra	Til
Realization		Identifikasjon	Identifikasjon

5.1.2.5 «dataType» Posisjonskvalitet

Beskrivelse av kvaliteten på stedfestingen

Attributter

Navn	Definisjon/Forklaring	Multipl	Kode	Type
målemetode	Metode for måling i grunnriss (x,y), og høyde (z) når metoden er den samme som ved måling i grunnriss			Målemetode
nøyaktighet	Punktstandardavviket i grunnriss for punkter samt tverravvik for linjer Merknad: Oppgitt i cm	[0..1]		Integer

Assosiasjoner

Assosiasjon type	Navn	Fra	Til
Realization		Posisjonskvalitet	Posisjonskvalitet

5.1.2.6 «dataType» TettstedId

Unik identifikasjon av et tettsted i form av en 4-sifret kode eller et navn

Attributter

Navn	Definisjon/Forklaring	Multipl	Kode	Type
tettstednummer	Består av en 4-sifret kode Merknad: Det skal benyttes ledende nuller.			CharacterString
tettstednavn	Navn på tettsted bestemt av SSB			CharacterString

Assosiasjoner

Assosiasjon type	Navn	Fra	Til
Realization		TettstedId	TettstedId

5.1.2.7 «codeList» Målemetode

Metode som ligger til grunn for registrering av posisjon

-- Definition - -

method on which registration of position is based

Attributter

Navn	Definisjon/Forklaring	Multipl	Kode	Type
Spesielle metoder	Spesielle metoder, uspesifisert		70	

Assosiasjoner

Assosiasjon type	Navn	Fra	Til
Realization		Målemetode.	MålemetodeHøyde.

5.1.2.8 «codeList» Hovedsentrumssone

Kodeliste med verdier for å oppgi om sentrumssonen er hovedsentrumssone eller annen sone

Attributter

Navn	Definisjon/Forklaring	Multipl	Kode	Type
Annen sone	Annen sone		A	
Hovedsentrumssone	Hovedsentrumssone		H	

5.1.2.9 «codeList» Kommunenummer

Nummerering av kommuner i henhold til Statistisk sentralbyrå sin offisielle liste samt et utvalg av utgåtte numre

Merknad: Det presiseres at kommune alltid skal ha 4 sifre, dvs. eventuelt med ledende null. Kommune benyttes for kopling mot en rekke andre registre som også benytter 4 sifre.

Merknad 2: Modelleringsverktøyet Enterprise Architect håndterer ikke samiske tegn eller tankestrek. Det betyr at det vil forekomme avvik mellom definisjonene i denne lista i SOSI modellregister og definisjonene i offisielt standarddokument.

Kodeliste for kommunenummer på Geonorge.no:

https://objektkatalog.geonorge.no/Objekttype/Index/EAID_522B6BA1_E054_4684_93FE_1B480CB88BD5

5.2 Rasterbaserte data

Ikke relevant

6 Referansesystem

6.1 Romlig referansesystem

6.1.1 Omfang

Gjelder hele spesifikasjonen

6.1.2 Navn på kilden til referansesystemet:

SOSI/EPG

6.1.3 Ansvarlig organisasjon for referansesystemet:

Statens kartverk / The international Association of Oil & Gas Producers

6.1.4 Link til mer info om referansesystemet:

<http://www.kartverket.no/SOSI/> / <http://www.epsg-registry.org/>

6.1.5 Koderom:

KOORDSYS / EPSG

6.1.6 Identifikasjonskode:

23 / EPSG 25833

6.1.7 Kodeversjon

[SOSI-del 1, SOSI-realisering SOSI-GML versjon 4.5](#)

EPSG Geodetic Parameter Dataset, version 8.0, august 2012

6.2 Temporalt referansesystem

6.2.1 Navn på temporalt referansesystem

UTC

6.2.2 Omfang

Gjelder hele spesifikasjonen

7 Kvalitet

Feilkildene og usikkerheten i statistikken er først og fremst knyttet til registrene som brukes. Disse er **Matrikkelen**, **Virksomhets- og foretaksregisteret (VoF)**, og **FKB-bygning**.

I tillegg benyttes datasettet **SsbArealbruk**

Kapittel **8.1 Datakilder** gir en kort innføring til hver av disse kildene, med link/henvisning til mer informasjon for hver av dem. Det henvises til denne informasjon for kvalitet på hver av datakildene.

Spesifikk feilkilde for datasettet **Sentrumssoner**: Avgrensningen er gjort ut fra virksomheter med sentrumsfunksjon. Ikke alle virksomheter er stedfestet med koordinat, noe som fører til at det i noen kommuner kan finnes sentrumssoner som ikke er avgrenset, selv om de i realiteten tilfredsstillende avgrensningen etter definisjonen. Andelen virksomheter som er stedfestet er gitt i vedleggstabell for hvert år (fra og med 2006). Fra og med 2010 er dette gitt i egen tabell i Statistikkbanken. Se også SSBs sider om informasjonssider om VOF:
<http://www.ssb.no/a/mikrodata/datasamlinger/bof.html>

7.1 Omfang

Gjelder hele datasettet

7.1.1 Fullstendighet

Fullstendigheten i Sentrumssoner er avhengig av fullstendigheten til datagrunnlagene.

7.1.2 Stedsfestingsnøyaktighet

Objektene arver stedsfestingsnøyaktigheten i datagrunnlagene Sentrumssoner er basert på.

7.1.3 Egenskapsnøyaktighet

Egenskapsnøyaktigheten arves fra datagrunnlaget. Feil angitt næringskode i VOF vil for eksempel kunne gi feil i avgrensningen av sentrumssoner.

7.1.4 Tidfestingsnøyaktighet

Sentrumssoner er basert på situasjon i registre/datasett for starten av året, så nær 1.januar som mulig. Dersom det er etterslep i registrering av objekter i datagrunnlagene vil dette arves.

NB! For å redusere omfanget av endringer i sentrumssoner fra år til år på grunn av at en bygning eller et lokale er ute av drift for en periode, blir virksomheter satt sammen for de siste 4 åra i selve avgrensninga (mens bare siste års register er grunnlag for opptelling av statistikken)

7.1.5 Logisk konsistens

Kodeverdiene er henta fra offisielle kodelister.

8 Datafangst

8.1 Datagrunnlag

Registrene som brukes er **Matrikkelen**, **Virksomhets- og foretaksregisteret (VoF)**, og **FKB-bygning**.

I tillegg benyttes datasettet **SsbArealbruk**

8.1.1 Matrikkelen

Matrikkelen er Norges offisielle register over grunneiendommer, adresser, bygninger og boliger. Den er opprettet med hjemmel i "lov om eigedsregistrering" og erstatter det tidligere registeret over grunneiendommer, adresser og bygninger (GAB) og digitalt eiendomskartverk (DEK). Kartverket er sentral matrikelmyndighet og er ansvarlig for forvaltning av Matrikkelen og tilhørende regelverk. Kommunene er lokal matrikelmyndighet og har med dette ansvar for oppdatering av Matrikkelen.

I Matrikkelen er det bl.a. informasjon om adresse med koordinat og bygningenes koordinater, bygningstype og næringsgruppe. Alle bygninger med bruksareal over 15 m² skal matrikkelføres. Også bygninger under 15 m² bør føres i Matrikkelen.

Militære bygninger føres som vanlige bygg. Noen bygninger er unntatt offentlighet. Regelverket for Økonomisk kartverk (ØK) ligger til grunn for hvilke av disse bygningene som skal føres i Matrikkelen. Midlertidige eller transportable bygninger som skal stå mer enn 4 måneder skal føres i Matrikkelen. Slike bygninger kan ikke plasseres før kommunen har gitt sitt samtykke.

Det henvises til Geonorge.no for mer informasjon om Matrikkelen

8.1.2 SSB-Matrikkelen

SSB-Matrikkelen er en kopi av Matrikkelen tilrettelagt for statistikkproduksjon. SSB-Matrikkelen blir forvaltet i sammenheng med andre basisregistre som Befolkningsregisteret (BeReg) og Bedrifts- og foretaksregisteret (BoF). Denne sammenhengen gir økt datatilfang som grunnlag for ny statistikk og bidrar til å heve kvaliteten gjennom å kunne sette sammen informasjonen på en mer helhetlig og konsistent måte. SSB skal sikre at de statistiske populasjonsregistrene er heldekkende, kvalitetssikret og dokumentert, og er tilpasset behovene for å utnytte populasjonene til statistisk bruk.

8.1.3 Virksomhets- og foretaksregisteret (VoF)

Virksomhets- og foretaksregisteret (VoF) er Statistisk sentralbyrås (SSB) register over alle foretak (juridiske enheter) og virksomheter i privat og offentlig sektor i Norge. VoF skal være et heldekkende og kvalitetssikret register, og utgjøre en felles populasjon for den økonomiske og næringsmessige statistikken samt personstatistikken.

Det henvises til SSBs sider for mer informasjon om VOF:

<http://www.ssb.no/a/mikrodata/datasamlinger/bof.html>

8.1.4 FKB-Bygning

FKB-Bygning inneholder detaljert bygningsinformasjon. Dataene omfatter beskrivelse av alle typer bygninger, takoverbygg, beskrivende bygningslinjer (for eksempel mønelinje) samt bygningsvedheng (for eksempel veranda).

Det henvises til Geonorge.no for mer informasjon om FKB-bygning

8.1.5 SsbArealbruk

Statistisk sentralbyrå publiserte for første gang i 2012 nyutviklet statistikk over arealbruk og arealressurser i Norge. Den første årgangen som ble publisert var 2011. Denne statistikken er basert på sammenkobling av et vidt spekter av digitale kartdata som settes sammen til et detaljert, landsdekkende kart over arealbruk og arealressurser.

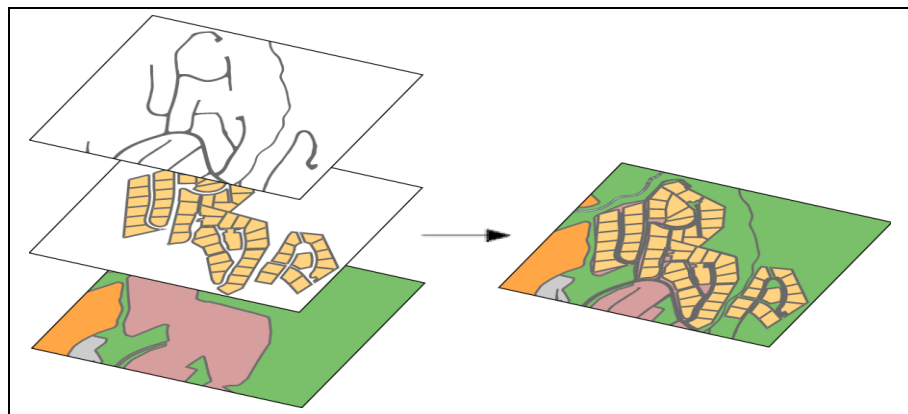
Metoden baserer seg på at det kvalitetsmessig beste datagrunnlaget skal brukes der det er tilgjengelig, men der optimalt datagrunnlag ikke finnes tas datagrunnlag av enklere kvalitet inn. Metoden er i praksis et automatisk geografisk informasjonssystem (GIS) som avgrensar, klassifiserer og setter dataene sammen i et hierarki.

AR-STAT (landsdekkende arealressurskart fra Norsk institutt for bioøkonomi (NIBIO), laget for SSB til statistikkformål) danner basis for beregningen av arealressurser i de ubebygde områdene og delvis også for avgrensningen av bebygde områder, men overstyres der andre kartgrunnlag viser at områder er bebygde. Andre viktige datagrunnlag er eiendommer, bygninger og veger.

Det resulterende arealbrukskartet har et spesielt fokus på bebygde områder. Alle bygninger danner grunnlag for bebygde områder. De bebygde områdene følger i stor grad eiendoms- og markslagsgrenser. I tillegg er bebygde elementer uten bygninger, slik som parker, idrettsområder og industriområder med i arealbrukskartet.

Metoden er illustrert i figur 1 nedenfor:

Figur 1. Tilrettelagte data settes sammen i et hierarki. Prinsippskisse

For mer informasjon om datasettet SsbArealbruk se <https://www.ssb.no/arealstat>, eller Geonorge.no

8.2 Metode

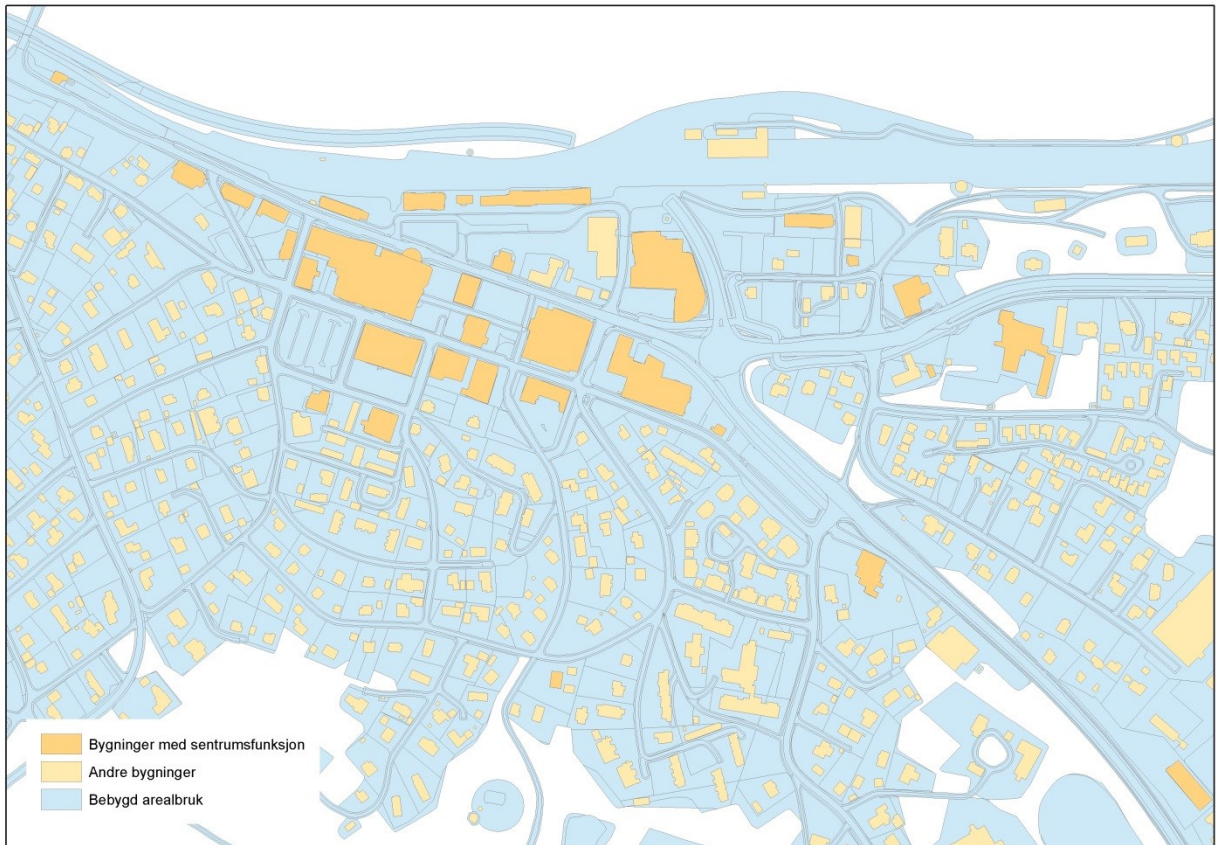
Datainnsamlingen er registerbasert. I tillegg brukes datasettet I tillegg benyttes datasettet **SsbArealbruk**

Det blir gjort en modellering av sentrumssoner ut fra plasseringa av virksomhetene. Der tetthet og diversitet av virksomheter med sentrumsfunksjon er stor nok i henhold til definisjonen, blir det avgrensa en sentrumssone. Detaljutforminga blir gjort ut fra arealbruk og bygninger:

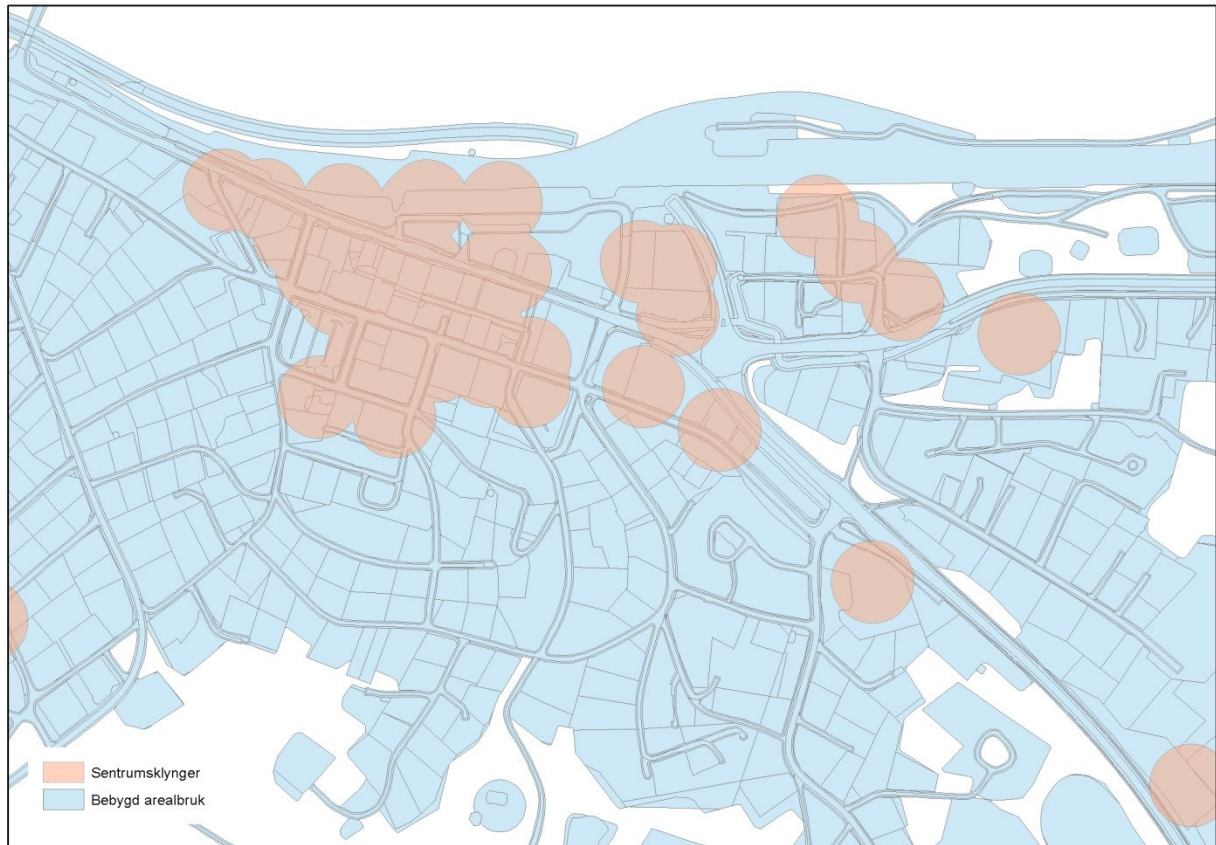
For å redusere omfanget av endringer i sentrumssoner fra år til år på grunn av at en bygning eller et lokale er ute av drift for en periode, blir virksomheter satt sammen for de siste 4 åra i selve avgrensinga (mens bare siste års register er grunnlag for opptelling av statistikken).

8.2.1 Skritt for skritt - beregning

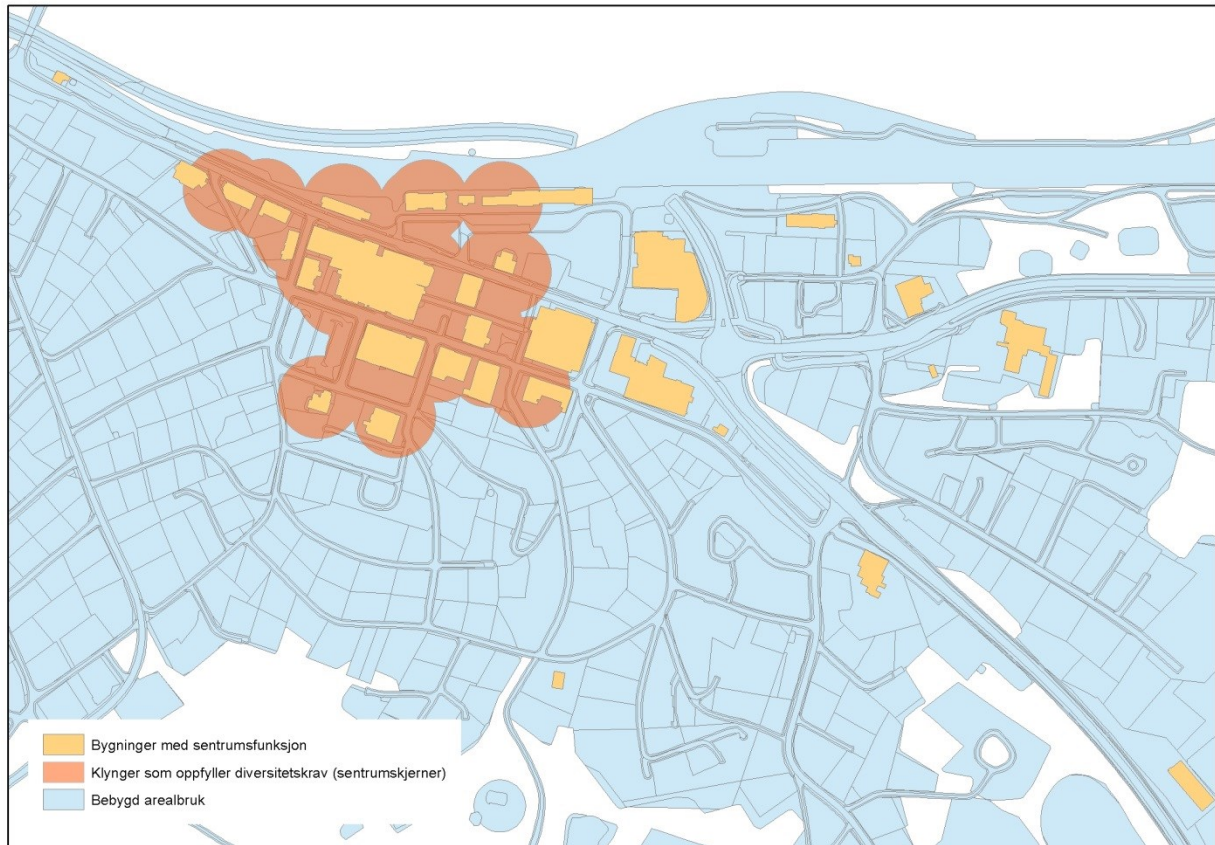
- A. Det identifiseres bygninger, virksomheter og arealbruk med «sentrumsfunksjon». Virksomheter og bygninger blir knytta til bygningsflater, og bygningsflater med sentrumsfunksjon blir valgt ut. Dette er dermed basert både på virksomhetsregisteret og bygningsregisteret (Matrikkelen).
- B. Virksomheter med sentrumsfunksjon knyttes sammen til sammenhengende kjerner med krav til avstand og mangfold av virksomheter i henhold til definisjonen.
- C. Sentrumskjernene blir deretter lagt sammen med arealbrukskartet og de bygningsflatene som er valgt ut. Bygninger og tilhørende arealbruksområder som faller sammen med sentrumskjernene tas med videre.
- D. Bygninger og tilhørende arealbruk knyttes sammen inntil 100 meter (bygninger 100 meter og arealbruk 25 meter). Sentrumssoner med minst 50 tilsatte innen sentrumsnæringer (Se kapittel 8.3 for liste) blir identifisert.

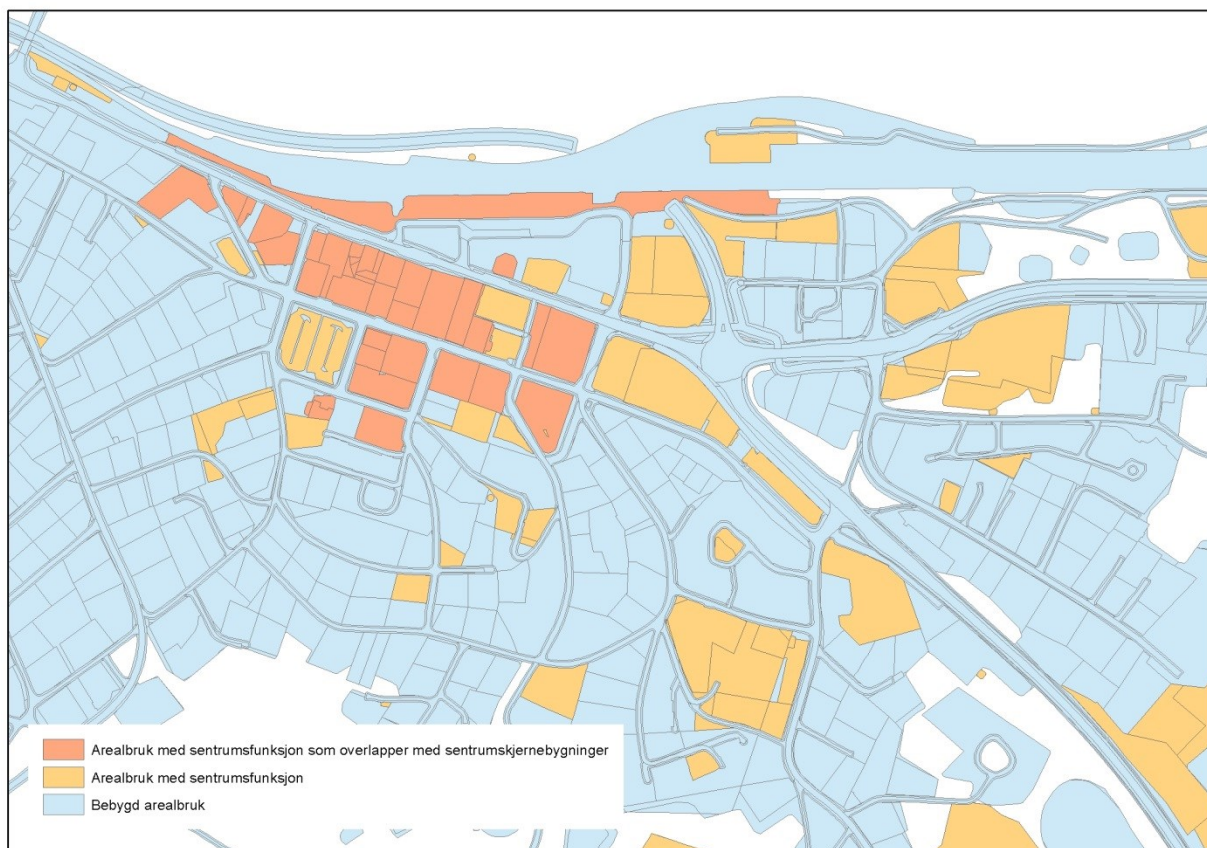
Danner sentrumskjerner ved å knytte sammen virksomheter med sentrumsfunksjon innen 50 meter der virksomhetene er representert ved adressepunktet og en radius på 15 m.

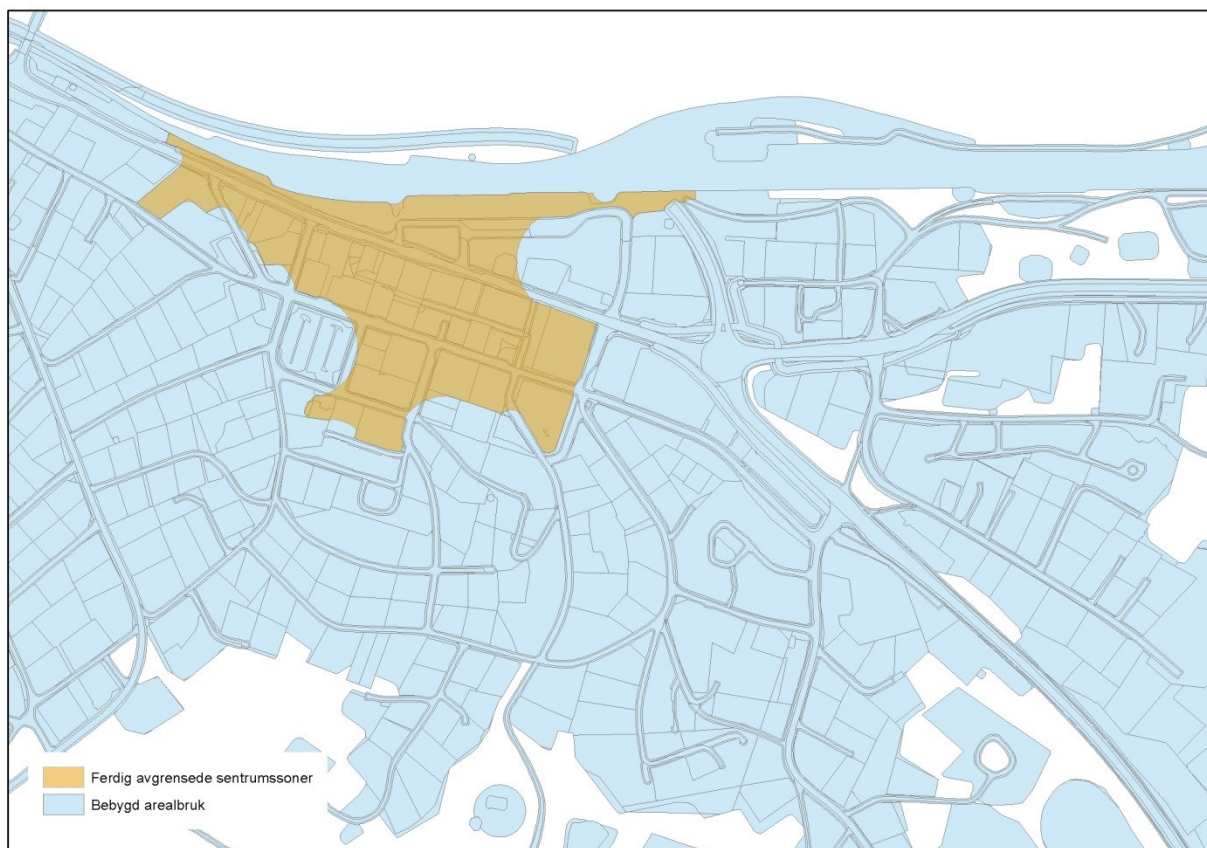
Identifiserer sentrumsfylker ved å velge ut virksomhetsfylkene som tilfredsstillers kravet til antall virksomheter og diversitet i næringshovedområder (telles opp kun fra VoF) slik dette er gitt i definisjonen. For næringene som er nevnt eksplisitt i definisjonen må det være minst 3 ansatte for at hver av disse hovednæringsgruppene regnes som tilstrekkelig representert.

Velger ut arealbruk som kan inngå i sentrumssonene og tar med de arealene som sammenfaller geografisk med sentrumsbygninger som overlapper med sentrumskjernene. Hvis arealbruksavgrensningene går lenger enn 100 meter fra sentrumsbygninger, så tas den delen av disse vekk fra avgrensningsgrunnlaget.

Den identifiserte sentrumskerne-arealbruken generaliseres ved å knytte sammen arealer. I denne prosessen tas også bygningsklyngene med for å sikre at sentrumsbygningene inkluderes i sentrumssonen. Bygninger knyttes sammen innen 100 m, mens tilsvarende for arealbruksflatene er 25 m.

Avgrensninger som har minst 50 ansatte innen sentrumsnæringer tas med som endelige sentrumssoner.

9 Datavedlikehold

9.1 Vedlikeholdsinformasjon

9.1.1 Omfang

Gjelder hele datasettet

9.1.2 Vedlikeholdsfrekvens

Årlig

9.1.3 Vedlikeholdsbeskrivelse

Hele datasettet beregnes på nytt.

NB! For å redusere omfanget av endringer i sentrumssoner fra år til år på grunn av at en bygning eller et lokale er ute av drift for en periode, blir virksomheter satt sammen for de siste 4 åra i selve avgrensinga (mens bare siste års register er grunnlag for opptelling av statistikken).

10 Presentasjon

10.1 Referanse til presentasjonskatalog

Kartet inneholder kun en kategori, som er Sentrumssone. Alle sentrumssoner tegnes opp likt.

Klassenavn	RGB-verdier	Symbol
Sentrumssoner	Fyll: 7-116-208 Kantlinje: 0-56-146 (bredde = 0.4)	

10.2 Omfang

Gjelder hele datasettet

11 Leveranse

11.1 Leveransemetode SOSI

11.1.1 Omfang

Gjelder hele datasettet

11.1.2 Leveranseformat

Formatnavn

SOSI

Formatversjon

4.5

Formatspesifikasjon

SOSI Del 1 Realisering i SOSI-format og GML versjon 4.5

Filstruktur

Landsdekkende fil

Språk

Norsk - NO

Tegnsett

UTF-8

11.1.3 Leveransemedium

Leveranseenhhet

Kun filnedlasting

Overføringsstørrelse

Data ikke angitt

Navn på medium

Geonorge sin nedlastingsløsning – www.geonorge.no

Annen leveranseinformasjon

Data ikke angitt

11.2 Leveransemetode GML

11.2.1 Omfang

Gjelder hele datasettet

11.2.2 Leveranseformat

Formatnavn

Geography Markup Language (GML)

Formatversjon

3.2.1

Formatspesifikasjon

OpenGIS Geography Markup Language (GML) encoding standard

Filstruktur

XML/GML

Språk

Norsk - NO

Tegnsett

UTF-8

11.2.3 Leveransemedium

Leveranseenhhet

Kun filnedlasting

Overføringsstørrelse

Data ikke angitt

Navn på medium

Geonorge sin nedlastingsløsning – www.geonorge.no

Annen leveranseinformasjon

Data ikke angitt

11.3 Leveransemetode SHP

11.3.1 Omfang

Gjelder hele datasettet

11.3.2 Leveranseformat

Formatnavn

Shapefile (SHP)

Formatversjon

Ikke angitt

Formatspesifikasjon

<http://www.esri.com/library/whitepapers/pdfs/shapefile.pdf>

Filstruktur

SHP

Språk

Norsk – NO

Tegnsett

UTF-8

11.3.3 Leveransemedium

Leveranseenhhet

Kun filnedlasting

Overføringsstørrelse

Data ikke angitt

Navn på medium

SSB sin nedlastingsløsning – <http://www.ssb.no/natur-og-miljo/geodata>

Annen leveranseinformasjon

Data ikke angitt

12 Tilleggsinformasjon

Data ikke angitt

13 Metadata

I en standard leveranse skal det inngå metadata i henhold til Metadataveileder. Veilederen finnes på www.geonorge.no under Veiledere for Norge digitalt, <http://www.kartverket.no/Geonorge/Norge-digitalt/Veiledere/>

Direktelink til nettsted og sentrumssoner på www.geonorge.no

Datasett:

<https://kartkatalog.geonorge.no/metadata/statistisk-sentralbyra/sentrumssoner/4b6da2fb-67f9-4cab-ad18-ae064eb135e1>

WFS:

<https://kartkatalog.geonorge.no/metadata/statistisk-sentralbyra/sentrumssoner-wfs/5247832f-9f6d-46c6-a1ff-9d0fa5371ec1>

13.1 Metadataspesifikasjon

Ingen spesielle krav utover det som er angitt i nasjonal metadatakatalog (se link ovenfor).

13.2 Omfang

Gjelder hele spesifikasjonen.

Vedlegg A - SOSI-format-realisering

Objekttyper

Sentrumssone

UML Egenskapsnavn	SOSI Egenskapsnavn	Tillatte verdier	Mult	SOSI-type
Geometri	FLATE			
	..OBJTYPE	=Sentrumssone	[1..1]	T32
ajourdato	..AJOURDATO		[0..1]	DATO
areal	..AREAL_M2		[1..1]	D13.7
hovedsentrumssone	..HOVEDSENTRUMSSONE	=A,H	[0..1]	T1
kommunenavn	..KOMMUNENAVN		[1..1]	T50
statistikkÅr	..STATISTIKKÅR		[1..1]	H4
tettstedId	..TETTSTED_ID	*	[1..1]	*
tettstednummer	...TETTSTEDNUMMER		[1..1]	T4
tettstednavn	...TETTSTEDNAVN		[1..1]	T255
kommune	..KOMMUNENUMMER	Kodeliste	[1..1]	T4
identifikasjon	..IDENT	*	[1..1]	*
lokalId	...LOKALID		[1..1]	T100
navnerom	...NAVNEROM		[1..1]	T100
versjonId	...VERSJONID		[0..1]	T100
verifiseringsdato	..VERIFISERINGSDATO		[0..1]	DATO
oppdateringsdato	..OPPDATERINGSDATO		[1..1]	DATO
kvalitet	..KVALITET	*	[1..1]	*
målemetode	...MÅLEMETODE	=70	[1..1]	H2
nøyaktighet	...NØYAKTIGHET		[0..1]	H6
opphav	..OPPHAV		[1..1]	T255

Restriksjoner

Avgrenses av: Sentrumssonegrense

Sentrumssonegrense

UML Egenskapsnavn	SOSI Egenskapsnavn	Tillatte verdier	Mult	SOSI-type
Geometri	KURVE,BUEP,SIRKELP, BEZIER,KLOTOIDE			
	..OBJTYPE	=Sentrumssonegrense	[1..1]	T32

Restriksjoner

Avgrenser: Sentrumssone

KantUtsnitt

UML Egenskapsnavn	SOSI Egenskapsnavn	Tillatte verdier	Mult	SOSI-type
Geometri	KURVE			
	..OBJTYPE	=KantUtsnitt	[1..1]	T12

Restriksjoner

KantUtsnitt: Objekttypen kan forekomme som et resultat av klipping av datasettet.

Filhodesyntaks

..OBJEKTKATALOG <kortnavn> <versjon> er nødvendig informasjon i hodet på SOSI-fila for å kjøre SOSI-kontroll.

Dette skal kodes slik i hodet på SOSI-filene:

```
..OBJEKTKATALOG  
...KORTNAVN Sentrumssone  
...VERSJON 20171101
```

Vedlegg B - GML-realisering

GML-applikasjonsskjema er tilgjengelig på Geonorge:

<http://skjema.geonorge.no/SOSI/produktspesifikasjon/Sentrumssone/20171101>

<http://skjema.geonorge.no/SOSI/produktspesifikasjon/Sentrumssone/20171101/sentrumssone.xsd>

Vedlegg C - Annen nyttig informasjon til brukere